

Kuş Gribi Ülkemizde...

Elif UĞUR

Kanatlı eti sektörü, ülkemizde 1970'li yıllardan başlayarak hayvancılık sektörü içinde sürekli bir gelişme sağlamış; kendi üretim planlamasını yapabilen ve ülke ihtiyacını karşılayabilen önemli bir üretim dalı haline gelmiştir.

Sektör, 80'li yıllarla birlikte ivme kazanarak, modern entegre tesisler olma yoluna girmiş, 90'lı yıllarda ise dünya ile rekabet edebilir üretim yapma seviyesine ulaşmıştır.

derece modern koşullarda, halihazırda tesislerde gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde kanatlı eti yetiştiriciliği son üretimin yaklaşık % 80'i tam entegre

Ülkemiz, kanatlı eti üretiminde dünya ülkeleri sıralamasında 2004 yılında gerçekleştirilen 950.000 ton üretim ile ilk 20 ülke içerisinde yer almaktadır.

Ülkemiz, kanatlı eti üretiminde %103 kendi kendine yeterli olmasına ve ekolojik koşullar bakımından son derece uygun bir konumda bulunmasına rağmen gerçekleştirilen ihracat istenilen seviyelere ulaşamamıştır.

Bunun en önemli nedenlerinden biri Avrupa Birliği ülkelerinde hayvansal ürün üretiminin sağlık ve hijyen koşullarına uygun yapılmadığı bahanesi ile süt, süt ürünleri, kırmızı et, kanatlı eti ihracatının ülkemizden gerçekleştirilmesine izin verilmemesi.

Ancak, ülkemizden Avrupa Birliği ülkelerine kanatlı eti ihracatı gerçekleştirilebilmesi amacıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile üreticiler tarafından yapılan çalışmalar neticesinde, AB Komisyonu, ülkemiz kanatlı eti üretim tesislerinde yaptığı incelemeler sonucunda Türkiye'yi kümes ve av hayvanı ithalatı yapılabilecek 3. ülkeler listesine almıştı.

Taki ülkemizde “kuş gribi” hastalığı baş gösterene kadar.

Avrupa Kıtası'nda hastalığın Romanya'da tespit edilmesinin ardından ülkemizde de Balıkesir ili Manyas ilçesinde kuş gribi teşhisiyle 2 bin 687 hindi, 68 ördek ve 151 tavuk itlaf edildi.

Bunun üzerine AB, Ukrayna, İsviçre, Arnavutluk ve Bulgaristan'ın da içinde bulunduğu bir çok ülke ülkemizden kanatlı eti alımını durdurdu.

Peki kuş gribi nedir?

Ülkemiz kanatlı eti sektörü ve tüketiciler açısından nasıl bir tehdit oluşturuyor?

Kuş gribi, kuşlara ait H5N1 adlı virüsten kaynaklanan ve virüsün kuşların bağırsağına yerleşmesiyle oluşan bir hastalık.

Hastalığa yol açan H5N1 virüsü hasta hayvanların özellikle tükürük, burun salgısı ve dışkılarında bulunuyor.

Virüs diğer kuşlara bu salgılar yolu ile ya da bu salgıların temas ettiği yüzeyler aracılığı ile bulaşıyor ve hastalığa yakalanan tüm hayvanların ölmesine sebep

oluyor.

Hastalık ilk olarak 2003 yılı sonlarında Güney Kore'de baş göstermişti.

Güney Kore'nin ardından Vietnam, Endonezya, Tayland, Malezya, Tayvan, Kuzey Kore, Vietnam ve Sibirya da hastalığın görüldüğü ülkeler arasına girdi.

Bu ülkelerde hastalığın yayılmasını önlemek amacıyla milyonlarca kümes hayvanı itlaf edildi.

Ancak asıl korkutucu olan hastalığın hayvanlardan insanlara bulaşıp bulaşmayacağı sorusu idi.

2004 yılının ilk ayında korkulan oldu ve Endonezya'da kuş gribine yakalanan 13 kişi öldü.

O tarihten günümüze kadar ise 64 kişi kuş gribi dolayısıyla hayatını kaybetti.

Hastalık insandan insana bulaşmıyor, ancak hasta kuşların salgılarının bulaştığı yerlerden insanlara geçebiliyor.

Hastalığın insandan insana bulaşabileceği ihtimali 21. yüzyılda insanlığı tehdit eden bir salgın hastalıkla yüz yüze gelebileceğimizi işaret ediyor.

Çünkü, şiddetli boğaz ve kas ağrısı, kuru öksürük ve halsizlik gibi normal grip belirtileri gösteren hastalığın tedavisi yok.

Kuş gribine karşı üretilen tek ilaç olan 'Tamiflu' isimli hap, gripin ilk iki gününde alınırsa ölümü engelliyor.

Aksi takdirde günde 39 bin kat çoğalan grip ölüme neden oluyor.

Uzmanlar kuş gribinin insanlar arasında kolayca yayılabilen bir şekle dönüşmesinden endişe ediyor.

Günümüze kadar 64 kişinin ölümüne yol açan hastalığın insandan insana bulaşması halinde milyonlarca kişinin ölebileceği tahmin ediliyor.

Gripin ülkemizde baş göstermesinden bu yana, ülkemizde “kuş gribi” teşhisiyle ölen kimse yok.

Ancak, hastalığın ülkemiz kanatlı sektöründe ağır yaralar açabileceği tartışılıyor.

Ülkemizde kuş gribi dolayısıyla binlerce kümes hayvanının itlaf edilmesinin ardından iç piyasada kanatlı eti tüketiminin düştüğü gözleniyor.

Ayrıca yaşanan bir başka handikap da ülkemizden gerçekleştirilen kanatlı eti ithalatının durdurulmuş olması.

Önümüzdeki günlerde yetiştiricilerimizi zor günler bekliyor.

Tüketiciler kuş gribi olur muyum endişesi ile kanatlı eti tüketmiyor.

Fakat, bugüne kadar dünyada uygun bir şekilde pişirilmiş kümes hayvanlarının veya yumurtalarının yenmesine bağlı bir “kuş gribi” vakası meydana gelmemiş.

Uzmanlar kuş gribi virüsünün kanatlı eti tüketimi ile bulaşmayacağını, ayrıca H5N1 virüsünün ısıya dirençli olmadığını dile getiriyor.

Ancak uzmanlar her ihtimale karşın kanatlı etlerinin 72 derecenin üzerinde sıcaklıklarda en az iki dakika pişirilmesini öneriyor.

Yani bilinenin aksine kuş gribi tüketim ile bulaşmıyor, ama ne yazık ki sektörde satışlar her geçen gün azalıyor.

Ülkemizde 500 milyon etlik, 40 milyon da yumurta tavuğunun mevcut olduğu göz önüne alınırsa iç pazarda tüketimin azalması ile fiyatların düşeceği ve bu durumda sektördeki çok sayıda firmanın kapanmak zorunda kalacağı tahmin ediliyor.

Dileğimiz sektörün hastalığı en az yarayla atlatabilmesi.

Aksi takdirde gerek AB ülkelerine ihracat yapabilme şansımızın ertelenmesi, gerekse iç piyasada yaşanan daralma dolayısıyla ülkemiz kanatlı eti sektörünün ağır yaralar alması kaçınılmaz olacaktır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

<http://www.ntvmsnbc.com/news/344545.asp>

http://tr.wikipedia.org/wiki/Ku%C5%9F_gribi

http://www.gribeson.com/ovcp_new_pages/kus_gribi_cografi_dagilim_180805.asp

<http://www.takvim.com.tr/gnc102.html>

<http://www.trt.net.tr/wwwtr/hdevam.aspx?hid=133546&k=5>

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/3352419.asp?m=1>

<http://www.yenisafak.com.tr/1078.html>

<http://www.tv8.com.tr/scripts/news/detail.asp?NewsID=52991&page=detail&type=news>

<http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=166378>

<http://www.isnet.net.tr/channels/saglik/guncel/kus.asp>

http://www.bbc.co.uk/turkish/news/story/2004/01/040128_kusgribi.shtml

http://www.bbc.co.uk/turkish/europe/story/2005/08/050825_eu_bird_flu.shtml

http://www.cnnturk.com/EKONOMI/GENEL/haber_detay.asp?PID=40&HID=1&haberID=131539

<http://www.bilkent.edu.tr/~bilheal/aykonu/ay2005/ekim05/kusgribi.html>

http://www.aventispasteur.com.tr/ovcp_new_pages/kusgribi_Nisan04.asp

<http://ya2005.yeniasir.com.tr/10/09/index.php3?kat=ana&sayfa=ilks4&bolum=gunluk>

<http://www.nethaber.com/?h=32265>

Yeni Aktüel Dergisi, 11. Sayı

www.igeme.org.tr